

I. BALKAN SAVAŞI'NDA BULGAR ORDUSUNDAKİ ANADOLU ERMENİLERİ

Anatolian Armenians in the Bulgarian Army During the 1st Balkan War

Suzan ERTÜRK*

ÖZET

I. Balkan Savaşı sırasında başta Anadolu ve Bulgaristan olmak üzere pek çok değişik bölgeden Ermeni, Bulgar ordusunda yer almış ya da Bulgar ordusuna maddi yardımda bulunmuştur. Bulgar ordusunda Türklere karşı savaşan Ermeniler değişik tabur ve çetelerde görev almıştır. Makalede, savaş esnasında Bulgar ordusundaki Ermenilerin Türklere karşı faaliyetleri ve kayıtlara geçmiş bazı Ermeni gönüllüler ile ilgili bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Balkan Savaşı, Bulgar Ordusu, Anadolu Ermenileri*

ABSTRACT

Many Armenians from various regions, particularly from Anatolia and Bulgaria took part in the Bulgarian army or helped financially during the First Balkan War. The Armenians who battled in the Bulgarian army served in various battalions and gangs. In this article, the Armenian activities in the Bulgarian army against the Turks during the war, especially those of some Armenian volunteers recorded in some sources, will be told about.

Keywords: *The Balkan War, Bulgarian Army, Anatolian Armenians*

93 Harbi ya da Osmanlı-Rus savaşı olarak bilinen ve Osmanlı Devleti'nin yenilgisi ile sonuçlanan savaşın belki de en önemli sonucu, Bulgaristan'ın Osmanlı egemenliğinden çıkmasıdır. Tuna'yı aşan Rusların, Edirne'yi de alarak Yeşilköy'e kadar gelmesi, Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamıştır. Savaş sonucunda imzalanan Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması'na göre, Tuna'dan Ege Denizi'ne uzanan, Makedonya'nın büyük bölümünü de içine alarak, Osmanlı topraklarını ikiye bölen bir Bulgar prensliği kurulmuştur. Ayastefanos'a göre, Rus askerlerinin iki yıl Bulgaristan topraklarında kalması da kararlaştırılmıştır.

Rus himayesinde kurulan bu Büyük Bulgaristan'dan rahatsız olan başta İngiltere olmak üzere, Avrupa Devletleri, Ayastefanos Antlaşması'nı düzelterek bir kongre toplama

---

* Okutman, Ahi Evran Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü-Kırşehir, suzanerturk@ahievran.edu.tr.

kararı almıştır. Kongre sonucunda imzalanan Berlin Antlaşması ile Makedonya toprakları Osmanlı Devleti'ne iade edilirken, Doğu Rumeli adıyla Hristiyan vali tarafından yönetilen özerk bir eyalet kurulmuştur.¹

Berlin Antlaşması Bulgarları tarifi olmayan bir üzüntü ve hayal kırıklığına uğratmıştır. "San-Stefanska Bulgariya" (Ayastefanos Bulgaristan'ı) şiarı ile Bulgarlar, Makedonya ve Trakya'nın tamamına sahip olma fikrinden vazgeçmemiştir.

Berlin Antlaşması sonrası Makedonya'da temelleri atılan Bulgar Makedon-Edirne Dahili İhtilal Teşkilatı, Sofya Makedon-Edirne Üst Komitesi, Bulgaristan'da sayıları yüzleri aşan Makedon-Edirne dernekleri, Bulgar siyasileri ve basını, Bulgar kamuoyunun Makedonya ve Trakya'ya yönelik ilgisini hep canlı tutmayı başarmıştır.

Bulgaristan'da, bazılarının başında Bulgar ordusundan subayların yer aldığı silahlı çeteler oluşturularak, Makedonya ve Edirne vilayetine gönderilmiştir. Çeteler, Makedonya ve Edirne vilayetinde demiryolları, köprüler, istasyonlar, yerleşim yerleri ve Türk askerlerine yönelik silahlı ya da dinamikli saldırılar düzenlemiştir. Saldırıları, özellikle 1911-1912 yılları arasında olağan hale gelmiştir. Bundaki amaç, Makedonya ve Edirne bölgelerini kan gölüne çevirdikten sonra, Büyük Güçlerin olaylara müdahale ederek, bu bölgeler için otonomi vermesini sağlamaktır.

II. Abdülhamid ve daha sonra Genç Türklerin, çeteleri silahsızlandırarak, çete faaliyetlerini sona erdirmek için aldıkları önlemler Bulgaristan'daki pek çok çevreyi, başta da ordu ve Makedonya-Edirne Üst Komitesi'ni rahatsız etmiştir. Trakya ve Makedonya'daki Bulgarların katledildiği iddiası ile Bulgaristan'ın pek çok şehrinde Türk karşıtı büyük protesto mitingleri düzenlenmiştir². Bulgar kamuoyu da bu mitinglerde, Bulgar Devleti'nin olaylara seyirci kalmamasını isteyerek, Türk "esareti"nden kurtulmak için Bulgar Hükümeti'ni savaşa davet etmiştir.

Eylül 1911'de Türkiye ile İtalya arasında başlayan Trablusgarp savaşı, onlarca yıldır Osmanlı mirasını aralarında paylaşmak için bekleyen Balkan Devletleri tarafından dikkatle takip edilmiştir. Ancak hiçbiri tek başına Osmanlı'ya karşı harekete geçmeye cesaret edememiştir. Bunun nedeni, Balkan Devletlerinin sadece tek başına Osmanlı ile başa çıkamayacakları değil, aynı zamanda diğer Balkan Devletlerinin buna izin vermeyeceğini bildikleri içindir. Çünkü hepsinin de Makedonya üzerinde istek ve iddiaları vardır. Bu yüzden Balkan Devletleri aralarında anlaşma gereği duymuştur. 29 Şubat 1912'de Bulgaristan ve Sırbistan arasında bir ittifak anlaşması imzalanmıştır. 28 Nisan 1912'de de iki ülke aralarında Osmanlı'ya karşı askeri bir anlaşma imzalamıştır. Uzun görüşmelerden sonra 29 Mayıs 1912'de Bulgaristan ve Yunanistan arasında da Osmanlı'ya karşı bir ittifak ve savunma anlaşması yapılmıştır. Bulgaristan ve Karadağ da aralarında Osmanlı ile bir savaş durumunda birbirlerine yardım vaat eden sözlü bir anlaşma yapmıştır.³ Bu sırada, Bulgaristan'da önemli çevreler ve

¹ Tuşe Vlahov, **Kriza v Bilgarno-Turskite Otnoşeniya (1895-1908)**, Bilgarska Akademiya na Naukite Yay., Sofiya 1977, s. 23.

² **Age.**, s.23-125.

³ Dimitir Gotsev, **Natsionalno-Osvoboditelnata Borba v Makedoniya (1912-1915)**, Bilgarska Akademiya na Naukite Yay., Sofiya 1981, s. 16-17.

basın, Türk-İtalyan Savaşı'nın "Bulgar ulusal sorunu" nun çözümü için bir fırsat doğurduğunu belirterek, "Ya şimdi ya hiç!" sloganı savaş çığırkanlığına başlamıştır.

17 Eylül 1912'de Bulgaristan genel seferberlik ilan etmiştir. Tüm ülkede büyük bir sevinç ve coşku gözlenmiştir. Çünkü nihayet artık pek çok Bulgar'ın beklediği an gelmiştir.⁴

Ekim 1912 başında müttefikler adına Osmanlı'ya bir nota gönderen Bulgaristan, Makedonya ve Edirne için otonomi istemiştir. Osmanlı Devleti'nin red cevabı üzerine Balkan Savaşı başlamıştır.

Balkan Savaşı'nın başlamasında sonra, Trakyalı ve Makedonyalı binlerce Bulgar ordu da gönüllü olarak savaşmak istediklerini Bulgar genel kurmayına iletmiştir. Genel Kurmay Başkanı İvan Fiçev, uzun yıllar Makedonya ve Edirne'nin Osmanlı Devleti'nden koparılması için faaliyetlerde bulunarak, Makedonya ve Edirne için silahlı çeteler oluşturan Makedon-Edirne Üst Komite liderlerinden Yarbay Aleksandır Protogerov'la Binbaşı Petır Dırvingov'a, gönüllülerden oluşacak birlikleri "Makedono-Odrinsko Opılçenie" birlikleri adı altında oluşturma talimatı vermiştir.

Bulgaristan'ın seferberlik ilanından sonra binlerce Ermeni de, başta Doğu Anadolu olmak üzere, değişik yerlerden Bulgaristan'a gelmek için acele etmiştir. Türk sınırının iyi muhafaza edilmesi sebebiyle çoğu sınırı geçmeyi başaramamıştır. Ancak yine de Balkan savaşı sırasında pek çok Ermeni çeteci, başta da Antranik Ozanyan⁵ olmak üzere, Bulgaristan'da barınarak, Bulgar ordusuna yardım etmiştir.⁶

1911'de Doğu Anadolu'dan Bulgaristan'a gelen Antranik, burada Varna'nın Galata köyünde ikamet ederek, evini bir silah ve bomba hazırlama imalathanesine çevirmiştir.⁷ Seferberlik ilanından sonra Antranik başkanlığında bazı Ermeniler, Yarbay Aleksandır Protogerov'a müracaat ederek, savaşta Bulgar ordusu ile birlikte savaşmak istediklerini belirtmiştir. İstekleri Protogerov tarafından hemen kabul edilerek, gönüllüler Sofya'daki Kız Lisesi binasına yerleştirilmiştir.⁸ Protogerov, orduya bağlı bir Ermeni taburu oluşturma görevini Antranik ve Nahçıvan'dan gelen Ermeni yedek teğmen Garekin Nijdeh'e vermiştir. Bu tabura, özellikle en genç ve güçlü Ermeniler seçilmiştir. 8 Ekim 1912'de oluşturulan tabur, 16 Ekim'de 12. Kırklareli taburuna dahil edilmiştir.⁹

Ermeni taburunda yer alan gönüllülerin sayısı ile ilgili kaynaklar değişik rakamlar vermektedir. Sayılarının 275 ile 330 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Tabur, Trakya'ya

⁴ Tsatur Agayan, "Armenskata Rota v Osvoboditelnite Boeve na Bilgarskiya Narod", **İstoriçeski Pregled**, S. 3, Bulgarska Akademiya na Naukite Yay., Sofiya 1979, s.76.

⁵ 1865 Şebinkarahisar doğumlu Antranik Ozanyan, Anadolu'da silahlı gruplar oluşturarak, Türk askeri ile pek çok çatışmaya girmiştir. Muş'taki şiddetli çatışmalardan sonra 1904'teki Sasun isyanını çıkarmıştır. İliya İliev, **Armenskata Dobrovolçeska Rota v Balkanskata Voyna 1912-1913**, Voенno İzdatelstvo Yay., Sofiya 1998, s.23.

⁶ Agayan, **a.g.m.**, s.78.

⁷ **Agm**, s.76

⁸ **Agm**, 79

⁹ **Bilgarski Dobrovolets**, Mart 1938, S.3, Sıyuz na Makedono-Odrinskite Opılçenski Drujestva Yay., s.5.

doğru ilerlerken, tabura başka Ermeniler de dahil olmuştur.¹⁰ Farklı isimlerle anılan gönüllü tabur ve çetelerde de Ermeniler görev almıştır. Daha savaş öncesi Bulgaristan'da Makedon-Edirne Üst Komitesi tarafından hazırlanan ve silahlanan 91 çeteninin bir kısmı Makedonya bir kısmı da Edirne bölgesine gönderilmiştir. Çetelerin öncelikli görevi istihbarat toplamak, Bulgar halkı silahlandırmak ve kundaklama eylemlerinde bulunmaktır. Çetelerde 15 binin üzerinde gönüllü yer almıştır. Bunlara, çetelerle beraber hareket eden yerli Bulgar halkı da dâhil edersek sayı yüz binleri bulmaktadır.¹¹

Tarihçi Tuşe Vlahov, Makedon-Edirne Üst Komitesi tarafından oluşturulan çete ve taburlardaki gönüllüleri "ahlaksız çapulcular" olarak nitelendirerek, bunların, ele geçirilen topraklardaki Türk halkına yönelik zulüm ve yağma hareketlerine Bulgar hükümetinin sessiz kalmasını eleştirmektedir. Bu durum Türkiye'de Bulgarlara karşı olan nefreti daha da artırmıştır.¹²

Savaştan önce Ermeni gönüllülere gece-gündüz Sofya'daki şehir meydanında askeri eğitim verilmiştir. Bu sırada Bulgaristan'da, savaş için maddi yardım toplamak üzere hususi bir Ermeni komitesi oluşturulmuş¹³, pek çok Ermeni tüccar da Bulgar ordusuna maddi yardımda bulunmuştur.¹⁴ Oluşturulan çete ve gönüllü taburlara önemli miktarda para ve silah yardımı Rusya ve yabancı ülkelerde yaşayan zengin Ermenilerden gelmiştir.¹⁵

Askeri hazırlıklardan sonra, Sofya'daki son gününde II. Aleksandır'ın mezarını ziyaret eden Ermeniler, bir de hatıra fotoğrafı çekirmiştir. Bulgaristan'daki Ermeni kolonisi de gönüllüleri çiçekler, börekler, tatlılar, tütün ve Ermenice şarkılarla uğurlamıştır. Uğurlama sırasında Antranik, "Benim tek bir amaç ve idealim var; o da bizim bu çok eski düşmanımıza vurmak" diyerek, Ermeni halkının bu savaşta Bulgaristan'ın dördüncü müttefiki olduğunu söylemiştir.¹⁶ Garekin Nijdeh de Sofya'da yaptığı konuşmada, "tiranlar"a karşı kalplerinde sönmek bilmeyen bir kin ve intikam ateşi yandığını ve "esaret" altında yaşamamak için "tiran"la bomba ve kurşunun dilinden konuşmak gerektiğini söylemiş.¹⁷

¹⁰ Todor Trayanov, **Garekin Nijdeh- Poet na Duha i Ritsar na Sabiyata**, Voennoizdatelski Kompleks Sv. Georgi Pobedonosets Yay., Sofiya 1993, s.127, Ayrıca bkz. **Bilgarski Dobrovolets**, S.3, Mart 1938, s.5; **Natsionalnoosvoboditelnite Borbi na Bilgarite ot Makedoniya i Odrinska Trakiya Prez Balkanskata Voyna 1912-1913**, Ministerstvo na Otbranata Sv. Georgi Pobedonosets Yay., Sofiya 1994, s.77.

¹¹ Georgi Ginçev, "**Çujdentsite v Bilgarsakata Armiya Prez Balkanskata Voyna 1912-1913**", Ministerstvo na Otbranata Yay., Sofiya 1982, s. 141; Ayrıca bkz. **Makedono-Odrinskoto Opılçenie (1912-1913)**, Liçen Sıstav po Dokumenti na Direktsiya Tsentralen Voenen Arhiv, C.9, Arhivni Spravoçnitsi Yay., Sofiya 2007.

¹² Tuşe Vlahov, "Tursko-Bilgariskite Otnoşeniya Prez 1913-1915", **İstoriçeski Pregled**, S.1, Sofya 1955, s.4

¹³ Trayanov, **a.g.e.**, s.114

¹⁴ Agayan, **a.g.m.**, s 78.

¹⁵ **Armeskata Rota v Osvoboditelnata Borba**, Haskovo 1912, s. 14

¹⁶ Agayan, **a.g.m.**, s.79

¹⁷ Trayanov, **a.g.e.**, s. 114.

Bulgar ordusu ile beraber Sofya'dan güneye doğru ilerlemeye başlayan Ermeniler, ilk olarak Haskovo'ya (Hasköy) bağlı Aydurmuş köyüne girmiş ve buradaki camiye bir haç dikmiştir. Kasım ayı başında önce Kırcaali sonra da Mestanlı'ya girerek, bölgenin Türk askerlerinden temizlenmesi için Bulgar topçu birliklerine yardım etmiştir.¹⁸ Bu sırada Türk halkı da korku ve panik içinde Edirne istikametine doğru kaçmaktadır. Ermeni gönüllüler, Türklerin evlerine girerek, bazı mallarını gasp etmiştir.¹⁹

Ermeniler, 6 Kasım 1912'de Uzun Hamitler ve Balkan Töresi'ndeki çarpışmalarda yer almıştır. Antranik, öne sürmek üzere Ermenilerden oluşan 15 kişilik bir öncü tabur oluşturmuştur. Sarp yerlerin doğal saklanma koşullarından faydalanan Ermeniler, Makaztepe (Makaza)'ye ulaşmıştır. Ermeni taburunu fark eden Türkler saldırıya geçmiştir. Antranik, Türklerin dikkatini dağıtmak için Türklere karşı iki takım yollamıştır. Göğüs göğüse geçen ağır çarpışmalardan sonra Türkler püskürtülmüştür. Uzun Hamitler ve Balkan Töresi'ndeki çarpışmalarda Ermeni taburu 7 ölü vermiştir. Mehmet Yaver Paşa'nın kolordusuna karşı yapılan bu çarpışmalarda, özellikle 16 yaşındaki Ermeni çocuk Pogos, teğmen Arşak ve Aslan'ın başarıları Bulgarlarda hayranlık uyandırmış ve Tekirdağ taburunun kumandanı Kunev şu açıklamayı yapmıştır: "O, bunlar aslan, gerçek aslan! Bugün Makaztepe'de bizi onlar kurtardı. Onlar olmasaydı hepimiz ölecektik. Çok cesur çocuklar. Kurşunların altında Kürtçe şarkılar söylediler. Özellikle Aslan çok cesurdu. Hem şarkı söylüyor hem de aynı anda kurşun atıyordu".²⁰

7 Kasım 1912'de Ermeniler, geri adım atan Türk birliklerini takip etmeye başlamış ve 9 Kasım 1912'de Gümülcine (Gyumurdjina)'ye girmiştir. Gümülcine'deki Ermeni halkı ve din adamları tarafından coşku ile karşılanmıştır. Ermeni gönüllüler burada, 80 Ermeni ailenin yer aldığı mahalleye yerleşmiştir. Bu sırada Fere'nin kuzeydoğusundaki Merhamlı köyü civarında Yaver Paşa'nın ordusunun toplandığı haberini alan Ermeniler, Bulgar ordusu ile beraber şiddetli bir saldırıya geçerek, Yaver Paşa'nın ordusunu kuşatmıştır. Mehmet Yaver Paşa burada, 9645 subay ve askeri ile birlikte esir alınmıştır. Bu aynı zamanda Bulgarlar için savaşın en parlak safhalarındandır.

Yaver Paşa'nın esir alınmasından sonra Ermeniler, Dimetoka ve Keşan'a doğru yola çıkmıştır. Bölgedeki yerli Ermeniler de gönüllüler için kıyafet ve erzak temin etmiştir. Marmara kıyısındaki bir Rum köyü olan Pandos'a ulaştıktan sonra Ermeni taburu, Marmara kıyılarının muhafazası emrini almıştır. Bu sırada, Tekirdağ'daki Ermeni halkı, Bulgar ordusu ve Ermeni gönüllüleri şehre davet ederek, kendilerini burada ağırlamak istediklerini belirtmiştir. Önde Aleksandır Protogerov, arkasında Antranik, taburlar 6 Ocak 1913'te şehre girmiştir. Buradaki Ermeni halkı coşku ve sevinç içinde Antranik'in elini öperek, ona Ermenice şarkılar söylemiştir. Tekirdağ'da, şehrin din adamı Aslanyan, Antranik, eski gönüllülerden Hugas, yedek teğmen Nijdeh, Ovanes çavuş, Doktor Arşak gibi Ermenilerin de katılımıyla Bulgar ordusu tarafından bir ziyafet verilmiştir. Yemek sırasında Aslanyan, kadehini Bulgar ordusu için kaldırmıştır. Aleksandır Protogerov, burada bazı Ermenilere Cesaret Haçı Ma-

¹⁸ Agayan, **a.g.m.**, s.81.

¹⁹ Armenskata Rota ..., **a.g.e.**, s.52.

²⁰ İliev, **a.g.e.**, s.27-28.

dalyaları dağıtmıştır. Taburların Edirne'ye doğru yola çıkacağı sırada ise ilginç bir olay yaşanmıştır. 50 civarında Ermeni çocuk, Garekin Nijdeh'ten kendilerine silah verilmesini istemiş ve böylece savaşa katılmak istediklerini belirtmiştir.²¹

14 Ocak 1913' te Bulgarların Türklerle Londra'da yürüttükleri ateşkes görüşmelerinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine, Bulgarların Edirne muhasarasını yarmak için Türk kumandanlığı bir plan hazırlamıştır. Buna göre Şarköy kıyılarından bir Türk kolordusunun karaya çıkarılarak, kolordunun, Gelibolu Yarımadasındaki askerlerle beraber taarruza geçmesi öngörülmüştür. Şarköy'deki kanlı mücadelelerde Enver Paşa 10 bin kişilik kuvveti karaya çıkararak, Şarköy'ü almayı başarmıştır. Bunun üzerine 28 Ocak 1913'te General Nikola Genev, Ermenilere, stratejik öneme sahip Şarköy yakınlarındaki Şterna köyünü almaları talimatını vermiştir. Ermeniler, Şterna köyünü alarak, Şarköy civarında diğer köylere de devriyeler yollamıştır. Türklerin Şarköy'den karaya asker çıkamaya devam etme planları sonuçsuz bırakılmıştır. Şarköy'deki zaferden sonra Ermeniler tekrar Marmara kıyılarındaki pozisyonlarını alarak, buradaki devriye görevlerini sürdürmüştür.²² 22 Nisan 1913'te Edirne'nin Bulgarlar tarafından alınmasından sonra Ermeniler, Makedonya'ya yönelmiş ve savaşın bitiminde 27 Mayıs 1913'te silahlarını Bulgar ordusuna teslim etmiştir.

Balkan savaşının kaçınılmaz olduğunun anlaşılması üzerine bazı güçlülere aldırış etmeksizin kalplerini Türklere karşı kin bürümüş pek çok Ermeni, Türk ordusuna ve halkına karşı Bulgar ordusundaki değişik tabur ve çetelerde görev alarak Bulgar ordusuna büyük hizmetlerde bulunmuştur. Ermeniler bu savaşta, Bulgarları bile hayrete düşüren büyük bir şevkle savaşmıştır. Bu yüzden Bulgaristan, başta Antranik olmak üzere, Bulgar ordusunda çarpışan Ermenilere savaş sonrası Bulgar tebalığı vermiştir. Ermeniler için Bulgaristan ikinci vatan haline gelmiştir. Ayrıca Antranik "teğmen" ünvanı alarak bir de maaşa bağlanmıştır.²³

Gönüllü taburların başı General Genev, I. Balkan Savaşı bitiminde şunları söylemiştir: "Ermenistan, yabancı bir dava uğruna ölmeye hazır bu oğulları sayesinde yakın bir gelecekte kalıcı ve mutlu bir özgürlüğe kavuşacağına emin olabilir."²⁴ Dünya savaşının çıkmasından sonra, Bulgaristan'da ikamet eden bu Ermenilerden bazıları Kafkaslara giderek gönüllü olarak Rus ordusuna katılmış ve Erzurum başta olmak üzere Doğu Anadolu'daki çarpışmalarda yer almıştır.²⁵

Veliko Tırnovo Askeri Arşivinde yapılan araştırmalarda, Balkan Savaşı sırasında Bulgar ordusu ile beraber çarpışan bazı Bulgar ve Ermeni gönüllüler ile ilgili kayıtlar ortaya çıkarılmıştır. Bulgar ordusunda görev alan çoğu Ermeni Anadolu kökenli olup, bunlardan bir kısmı Bulgaristan'da ikamet eden, bir kısmı da savaş öncesi veya esnasında Bulgar ordusuna dahil olan Ermenilerden oluşmuştur. Değişik tabur ya da çetelerde görev alan gönüllüler arasında Rusya ve İran gibi ülkelerden gelenler de yer almıştır. Orduya alınan Ermenilerin çoğu başta zanaatkar ve işçi olmak üzere değişik mesleklere mensup kişilerdir. Ermenilerin

²¹ Trayanov, a.g.e., s.118

²² İliev, a.g.e., s. 30-31.

²³ İliev, a.g.e., s.34

²⁴Trayanov, a.g.e., s.128.

²⁵ Age, s.34.

bir kısmı savaş esnasında ölümlerini, bir kısmı da gösterdikleri üstün hizmet nedeniyle Bulgar Ordusu tarafından Cesaret Haçı Madalyası ile ödüllendirilmiştir. Askeri kayıtlara geçen bazı Ermeni gönüllüler ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilebilir;

1. ABRAMYAN, Ayk, 23 yaşında, Akşehir, Sofya'da ikamet ediyor, Marangoz, 3. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
2. ABRAMYAN, Bohos, 25 yaşında, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
3. ABRAMYAN, Dikran, 20 yaşında, Van, Hamal, 4. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
4. ABRAMYAN, Grigor, 24 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), 2. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
5. ABRAMYAN, Humayak, 18 yaşında, Erzincan, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
6. ABRAMYAN, Manuel, 23 yaşında, Taşçı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
7. ADURYAN, Kirkor, 24 yaşında, Eggin (Eğir), Terzi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
8. AGEL, 20 yaşında, Konya, Solun (Selanik) Gönüllü Taburu.
9. AGOP, 24 yaşında, Malatya, Solun (Selanik) Gönüllü Taburu.
10. AGOP, Artik, Teselya, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş tarihi 2 Haziran 1913.
11. AGOP, Artin, 22 yaşında, Anadolu, Kasap, Strumitsa (Usturumca) Gönüllü Taburu.
12. AGOP, Nersis (Nefsis), 24 yaşında, Adapazarı, Solun (Selanik) Gönüllü Taburu.
13. AGOP, Sarkis, Sivas, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş tarihi 2 Haziran 1913.
14. AGOPOV, Abram, 30 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), İşçi, Syar (Serez) Çetesi.
15. AGOPYAN, Aram, 20 yaşında, İzmit, 3. Manga, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
16. AGOPYAN, Arutyun, 31 yaşında, Aleksandriya (Hatay), 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev bitiş tarihi 11 Nisan 1913.
17. AGOPYAN, Bedros, 26 yaşında, Samsun, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
18. AGOPYAN, Garabed, 21 yaşında, Adapazarı, Ayakkabıcı, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu
19. AGOPYAN, Manuk, 40 yaşında, Van, 12. Lozendgrad (Kırklareli) Taburu.
20. AGOPYAN, Mardoros, 23 yaşında, Hangarya(?), 2. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
21. AGOPYAN, Mikael, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Su Tesisatçısı, 12 Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
22. AGOPYAN, Sandro, 20 yaşında, Muş, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
23. AGOPYAN (AGOTYAN), Tatevos, 23 yaşında, Kayseri, Ayakkabıcı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Cesaret Haçı Madalyası.
24. AGUPOV, Asadur, 28 yaşında, İstanbul, İşçi, (Syar) Serez Çetesi.
25. AHANJAN, Takvor, 9. Veles (Köprülü) Taburu, Göreve başlama tarihi 7 Ekim 1912.
26. AJURYAN, Ervant, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası

27. ALACENYAN, Onik, 23 yaşında, İkamet yeri Ruse (Ruşçuk), Bakırcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.
28. ALEBRETA, Agop, 27 yaşında, Karahisar, Solun (Selanik) Gönüllü Taburu.
29. AMBRETE, Agop, 27 yaşında, Karahisar, Solun (Selanik) Gönüllü Taburu.
30. AMPARSUN, Agop, 32 yaşında, Şabankarahisar (Şebinkarahisar) , Ayakkabıcı, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Göreve başlama ve bitiş 3 Mart 1913-26 Nisan 1913.
31. AMPİGYAN, Garabed, 19 yaşında, Sivas, Kasap, 3. Manga, 12. Lozengrad (Kırklareli)Taburu.
32. ANDONYAN, Onik, 20 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Tekstil işçisi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
33. APGAHASYAN, Ayk, 25 yaşında, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
34. APKARYAN, Agop, 24 yaşında, Afyonkarahisar (Türkiye), İkamet yeri Ruse (Ruşçuk), 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Görev başlama tarihi 3 Ekim 1912.
35. ARABYAN, Ovnes, 24 yaşında, Erzurum, Tüccar, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
36. ARAKELYAN, Haçik, Ermenistan, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 25 Eylül 1912, Uzun Hamitler civarında 7 Kasım 1912'de yaralanmıştır.
37. AMPİGYAN, Garabed, 19 yaşında, Sivas, Kasap, 3. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli Taburu).
38. ANDONYAN, Onik, 20 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Tekstil işçisi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
39. APGAHASYAN, Ayk, 25 yaşında, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
40. APKARYAN, Agop, 24 yaşında, Afyonkarahisar (Türkiye), İkamet yeri Ruse (Ruşçuk), 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Görev başlama tarihi 3 Ekim 1912.
41. ARMENİEV, Kirkor, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Arıcı, 3. Manga.
42. ARMENOV, Atanas, 35 yaşında, Plevnya köyü, Drama, Çiftçi, 1. Bölük, 14. Voden(Karacaova) Taburu.
43. ARTİN, 32 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kukuş Çetesi.
44. ARTİN, Agop, 22 yaşında, Teselya, Kasap, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu. Göreve başlama ve bitiş 3 Mart 1913-10 Mayıs 1913.
45. ARTİNOS, Agop, 23 yaşında Bursa, Terzi, İvan Bırlyov'un Çetesi.
46. ARTİNOS, Onik, 22 yaşında, Malkara, Arabacı, 3. Bölük, 9.Veles (Köprülü) Taburu, Göreve başlama ve bitiş 7 Ekim 1912-10 Kasım 1912.
47. ARTİYAN, Garabed, 20 yaşında, Murla köyü, Bursa, Çiftçi, İskeçe Çetesi, 15.Ştip(İştıp) Taburu.
48. ARTİNYAN, Movses, 22 yaşında, Van, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
49. ARUTYUNYAN, Haçadur, 32 yaşında, Padeş Köyü, Gyumyurdjina (Gümülcine), 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) taburu. Göreve başlama tarihi 10 Aralık 1912.
50. ARUTYUNYAN, Arakel, 22 yaşında, Bursa, Yemekhaneci, 12.Lozengrad(Kırklareli) Taburu.
51. ARUTYUNYAN, Magyardiç, 25 yaşında, Muş, 12.Lozengrad(Kırklareli) Taburu.
52. ARUTYUNYAN, Manuk, 35 Yaşında, Muş, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

53. ARUTYUNYAN, Partan, 21 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kömürcü, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
54. ARUTYUNYAN, Paşud, 35 yaşında, Muş, 12.Lozengrad(Kırklareli) Taburu.
55. ASADURYAN, Stepan D., 22 yaşında, Sivas, Demirci, 3. Manga, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 20 Eylül 1912. 7 Kasım 1912'de yaralanmış ve Cesaret Haçı Madalyası ile ödüllendirilmiş.
56. ASKECYAN, Kevork, 24 yaşında, Amasya, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
57. ASLANYAK (ASLANYAN), Armenak (Armenah), 24 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
58. ATAMYAN, Azarik, 22 yaşında, Geyve, İkamet yeri Varna, Yemekhaneci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) taburu, Göreve başlama tarihi 7 Ekim 1912.
59. ATAMYAR, Ampartsum, 38 yaşında, Erzurum, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
60. AVAK, Tikran, 25 yaşında, Muş, Marangoz, Strumitsa (Usturumca) Çetesi.
61. AVANES, Yovanes, 24 yaşında, Anadolu, Demirci, Strumitsa(Usturumca) Çetesi.
62. AVDİKİYAN (AVDUKYAN), Manuk, 24 (30) yaşında, Çorlu, İşçi, 3. Manga, Syar (Serez) Çetesi, 15.Ştip (İştıp) Taburu.
63. AVEDİS, İvanes, 30 yaşında, Harput , Dülger, 3. Bölük, Veles (Köprülü) Taburu, Göreve başlama tarihi 7 Ekim 1912.
64. AVEDİSİYAN, Grigor, 25 yaşında, Erivan, 5. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
65. AVEDİSİYAN (AVEDİSYAN) , Ohanes, 35 yaşında, Bitlis , 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi bilinmiyor, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
66. AZARYAN, Adram, 12.Lozengrad(Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
67. AZARYAN, Nişan, 2. Bölük, Voden (Karacaova) Taburu, Görev bitiş tarihi 2 Haziran 1913.
68. AZARYAN, Ohanes, 24 yaşında, Erek, Kalaycı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
69. AZARYAN, Parunak, 28 yaşında, Bitlis, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
70. BABATAHLYAN, Agop, 24 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
71. BAGDASARYAN, Muşek, 24 yaşında, Muş, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
72. BALSANCYAN, Amazas, 23 yaşında, Erzurum, Fırıncı, 12.Lozengrad (Kırklareli)Taburu.
73. BALTACYAN, Onik, 22 yaşında, İzmit, Boyacı, 12.Lozengrad (Kırklareli)Taburu.
74. BARANYAN, Garabed, 28 yaşında, Odrin (Edirne), Tatlıcı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 17 Ekim 1912.
75. BARANYAN, Horen, 33 yaşında, Öğretmen, 12 .Lozengrad (Kırklareli)Taburu, Göreve başlama ve bitiş 22 Eylül 1912- 28 Aralık 1912.
76. BARSAM (BARSAMYAN), Takvor, 25 (27) yaşında, Bursa, Çiftçi, Strumitsa (Usturumca) Çetesi, 4 Bölük, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş tarihi 16 Mayıs 1913.

- 77.** BEDROSYAN, Askiyan, 43 yaşında, Pingyan köyü (Ermenistan), İşçi, 3. Bölük, 9. Veles(Köprülü) Taburu, Göreve başlama tarihi 20 Ekim 1912.
- 78.** BEDROSYAN, Bohos, 19 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 79.** BEDROSYAN, Bohos, 22 yaşında, Hangarya(?), Demirci, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 80.** BEDROSYAN, Georg, 22 yaşında, Muş, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Eylül 1912.
- 81.** BEDROSYAN, Hulianos, 20 yaşında, Sivas, 1. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 82.** BEDROSYAN, Karço, 20 yaşında, Gorno Djumaysko (Cuma-i Bala), 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 83.** BEDROSYAN, Kevork, 24 yaşında, Muş, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
- 84.** BEDROSYAN, Ohanes, 20 yaşında, Divriği, Yazmacı, 12.Lozengrad (Kırklareli) taburu.
- 85.** BEDROSYAN, Onik, 29 yaşında, Erzurum, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
- 86.** BEDROSYAN, Parseh, 27 yaşında, Muş, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 87.** BEDROSYAN, Rafael, 20 yaşında, Ovacık, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 88.** BELİHÇİYAN, Leon, 22(25) yaşında, Bursa, İkamet yeri Kavala, İşçi, 1. Bölük, 14. Voden(Köprülü) Taburu.
- 89.** BENLİYAN, Manuk, 24 yaşında, Ermenistan, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 90.** BERHAYAN, Bohos, 26 yaşında, Van, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 91.** BEYLİKÇİYAN, Levent, 23 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), İvan Bıryov çetesinden.
- 92.** BİTLİSTİYAN (BİTLİSTU), Bohos, 28 yaşında, Bitlis, Çiftçi, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
- 93.** BOGAŞİYAN, Yovanes, İran, 13. Kukuş Taburu, 17 Haziran 1913'te öldürülmüş.
- 94.** BOGOSİYAN, Ovanes, 38(39) yaşında, İran, Fabrika Memuru, Strumitsa(Usturumca) Çetesi, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, 18 Haziran 1913'te öldürülmüştür.
- 95.** BOHOSYAN, Ovsep, 29 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Balıkçı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 96.** BOHOSYAN, Ohanes, 23 yaşında, Muş, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 97.** BOYACİYAN, Hugas, 21 yaşında, Afyonkarahisar, Yorgancı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 98.** BOYACİYANOV, Ampartsum, 27 yaşında, Geyve, Nalbant, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 99.** BOYNAKYAN, Bedros, 30 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 100.** BUŞİKYAN, Bohos, 27 yaşında, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 101.** ÇETAKYAN, Nahabed, 21 yaşında, Şebinkarahisar,12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

102. DANEZYAN, Aşpordiyen, 26 yaşında, İzmir, Tütüncü, Krum Pçelinski çetesinden.
103. DENELİYAN, Leon, 24 yaşında, Eggin (Eğın), Terzi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Eylül 1912.
104. DERMENCİYAN, Onik, Tokat, ikamet yeri Varna, Manifaturacı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
105. EDDİKARDAŞYAN, Kevork, 30 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Boyacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
106. EKMEKCİYAN, Şapu, 21 yaşında, Şebinkarahisar, ikamet yeri Burgas, Saraç, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, göreve başlama 22 Eylül 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmış, Cesaret Haçı Madalyası.
107. EKNAYAN, Ervant, 21 yaşında, Sivas, Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Eylül 1912.
108. ELKENCİYAN, Mardik, 21 yaşında, Plovdiv (Filibe), Heykeltıraş, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 2 Aralık 1912.
109. ELMAYAN, Arşak, 22 yaşında, Bursa, Arabacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
110. ERAGOPYAN, Mesrop, 24 yaşında, Arslanbey köyü, ikamet yeri Varna, Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 2 Aralık 1912.
111. ERAMYAN, Kevork, 40 yaşında, Sivas, Kahvehaneci, 1. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) taburu.
112. ERANASYAN, Nişan, 28 yaşında, Kahvehaneci, 2 Bölük, 12. Lozengrad(Kırklareli) Taburu.
113. ERMENÇETO, Pavle, 23 yaşında, Bursa, İvan Birlyov çetesinden.
114. ETVART, Garabet, 26 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Ayakkabıcı, 3 Bölük, 9. Veles(Köprülü) taburu, Göreve başlama 7 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
115. GARABEDYAN, Agop, 21 yaşında, Bursa, İkamet yeri Varna, Hamal, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
116. GARABEDYAN, Agop, 40 yaşında, Muş, İkamet yeri Varna, Hamal, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
117. GARABEDYAN, Agop, 26 yaşında, Ortaköy, İkamet yeri Dobriç, Aşçı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
118. GARABEDYAN, Arahon, 22 yaşında, İzmit, Tütün İşçisi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
119. GARABEDYAN, Arşak, 25 yaşında, İkamet yeri Varna, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 5 Ekim 1912.
120. GARABEDYAN, Avedis, 40 yaşında, Divriği, İkamet yeri Burgas, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
121. GARABEDYAN, Bohos, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kazancı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama 3 Ekim 1912.
122. GARABEDYAN, Garnik, Erzurum, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 16 Eylül 1912, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.

123. GARABEDYAN, Garnik, 24 yaşında, Sivas, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Eylül 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmış.

124. GARABEDYAN, Magardıç, 33 yaşında, Erzurum, İkamet yeri Sofya, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, göreve başlama 10 Aralık 1912.

125. GARABEDYAN, Nigohos, 28 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), İkamet yeri Tsarigrad (İstanbul), Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12. Kırklareli Taburu, Göreve başlama tarihi 8 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmıştır.

126. GARABEDYAN, Stepan, 27 yaşında, Erzincan, İkamet yeri Burgas, Berber, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.

127. GARABET, Azuni T., 24 yaşında, Bursa, Nikola Andreev çetesinden.

128. GARABET, Mardaros, 30 yaşında, Sivas, Çiftçi, Stamen Temelkov çetesinden, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, görevden ayrılma 4 Mayıs 1913.

129. GARABETYAN, Onik, 26 yaşında, Silistr (Silistre), Ayakkabıcı, 9. Veles (Köprülü) Taburu, göreve başlama ve bitiş tarihi 7 Ekim 1912-10 Ağustos 1913, Cesaret Haçı Madalyası.

130. GASPARYAN, Ayrabed, 32 yaşında, Erzincan, İkamet yeri Varna, Fırıncı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Eylül 1912.

131. GASPARYAN, Eranas, 24 yaşında, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

132. GAUSTYAN, Nişan, 22 yaşında, Amasya, Çadırcı, 4. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

133. GYUREKYAN, Haçadur, 31 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, göreve başlama 10 Aralık 1912.

134. HAÇADURYAN, Markar, 40 yaşında, Van, İkamet yeri Varna, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

135. HAÇADURYAN, Mihran, 48 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), İkamet yeri Varna, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.

136. HAÇADURYAN, Zahar, 35 yaşında, Bitlis, İkamet yeri Burgaz, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.

137. HAÇİGYAN, Kirkor, 22 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

138. HAÇİK, Karnik, 30 yaşında, Karahisar, Çiftçi, Stefan Çavdarov çetesinden, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş 4 Mayıs 1913.

139. HADJOKYAN, Garabed, 39 yaşında, Erzurum, Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 25 Eylül 1912 – 11 Nisan 1913.

140. HANDJİYAN, Aram, 26 yaşında, Eggin (Eğın), Lokantacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

141. HAZARYAN, Abram, 30 yaşında, Erzurum, İkamet yeri Ruse (Ruşçuk), Kalaycı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.

142. İZMİRLİ, Takvor, 26 yaşında, İzmir, Gotse Bırdarov'un Solun (Selanik) Gönüllü Taburundan.

143. KALAYCİYAN, Vahan, 22 yaşında, Şebinkarahisar, Terzi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim, 1912.

- 144.** KAPRİLYAN, Agop, 23 yaşında, Erzincan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 7 Ekim 1912.
- 145.** KAPRİLYAN, Ermak, 28 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kahvehaneci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 7 Ekim 1912.
- 146.** KARABET, Martiros, 30 yaşında, Sivas, Çiftçi, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu.
- 147.** KARAKAŞYAN, Agop, 24 yaşında, Bursa, İkamet yeri Burgas, Terzi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 148.** KARAKAŞYAN, Paymyak, 23 yaşında, Erzurum, Terzi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 19 Aralık 1912.
- 149.** KARAKELYAN, Armenak, 24 yaşında, Erzincan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 29 Ekim 1912.
- 150.** KARAKOSYAN, Garabed, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 16 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmış.
- 151.** KARİBRANYAN, Arşak, 2. Bölük, 12 Kırklareli Taburu, Göreve başlama 28 Aralık 1912.
- 152.** KAÇMANYAN, Antranik, 20 Yaşında, Sivas, İkamet yeri Varna, Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad(Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 153.** KAZAZYAN, Stepan, 25 yaşında, Sivas, Dökümcü, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 154.** KAZNAZARYAN, Mihran, 22 yaşında, Sivas, İkamet yeri Sofya, Makineci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 29 Eylül 1912.
- 155.** KEVORKYAN, Magyardıç, 2. Bölük, 12. Kırklareli Taburu.
- 156.** KEVORKYAN, Manuk, 28 yaşında, Ermenistan, Berber, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, 3. Bölük 9. Veles (Köprülü) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 29. Eylül-6 Aralık 1912, 7 Kasım 1912 Cesaret Haçı Madalyası.
- 157.** KEVORKYAN, Markar, 30 yaşında, Muş, At bakıcısı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 158.** KEVORKYAN, Mircan, 30 yaşında, Bursa, Yemekhane işçisi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 159.** KEROVOLYAN, Mihran, 27 yaşında, Adapazarı, Çiftçi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve Başlama 3. Ekim 1912, 7. Kasım 1912'de öldürülmüş.
- 160.** KEŞİŞYAN, Dırtat, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kuyumcu, 3. Manga, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 161.** KEŞİŞİYAN, Misak, 20 yaşında, Adana, Kuyumcu, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 162.** KIZIRYAN, Agop, 27 yaşında, Şebinkarahisar, Çizmeci, Stefan Çavdarov çetesinden.
- 163.** KİRASYAN, Garabed, 25 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 164.** KİRKOR, Artin, 22 yaşında, Ermenistan, Kahveci, 3. Bölük, 10.Prilep (Prilepe) Taburu, Göreve Başlama 10 Kasım 1912.
- 165.** KİRKOR, Garabed, 24 yaşında, Bursa, Berber, Stefan Çavdarov çetesinden, 4 Bölük, 13 Kukuş Taburu, Görev bitiş 2 Haziran 1913.

- 166.** KİR KORYAN, Garabed, 25 yaşında, Zeytun, Ayakkabıcı, 4. Manga, 3.Bölük, 9. Veles (Köprülü) Taburu.
- 167.** KİR KORYAN, (KİR KOR), İliya, 3. Bölük, 10.Prilep (Prilepe) Taburu, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 10 Kasım 1912.
- 168.** KOÇEKYAN, Kerofis, 23 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev başlama 6 Ekim 1912.
- 169.** KRİKARYAN, Abram, 23 yaşında, Muş, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev bitiş 22 Kasım 1912.
- 170.** KRİKOR, Garabet Çilingir, 25 yaşında, Bursa, Kahvehaneci, Stefan Çavdarov çetesinden, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş 3 Nisan 1913.
- 171.** KRİKORYAN, Esu, 24 yaşında, İzmit, İkamet yeri Ruse (Ruşçuk), Tütün işçisi, 2. Bölük, 12.Kırklareli Taburu, Görev başlama 22 Eylül 1912.
- 172.** KRİKORYAN, Nazar, 45 yaşında, Muş, İkamet yeri Varna, Demirci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 5 Ekim 1912.
- 173.** KRİKORYAN, Vartan, 25 yaşında, Şebinkarahisar, İkamet yeri Bükreş, Roman-ya, Değirmenci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 12 Ekim 1912.
- 174.** KULYAN, Agop, 23 yaşında, Şebinkarahisar, Demirci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 175.** KYARKİYAN, Astadur, 26 yaşında, Bursa, Stefan Çavdarov çetesinden.
- 176.** KYURK, Asadur, 24 yaşında, Bursa, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Göreve başlama 3 Mart 1913.
- 177.** MACARYAN, Garabed, 24 yaşında, Ermenistan, Tekstilci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli)Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 178.** MAGARDİÇYAN, Bohos, 40 yaşında, Muş, Kahvehaneci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 179.** MAGIRDİÇYAN, Atam, 35 yaşında, Muş, İkamet yeri Dedeğaç, Hamal, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 23 Eylül 1912.
- 180.** MAGYERDİÇYAN, Hadjibab, 38 yaşında, Erzurum, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 10 Aralık 1912.
- 181.** MAGYARDİÇYAN, İnok, 45 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Yazmacı, 2. Manga, 2.Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev başlama ve bitiş 3 Ekim 1912 – 30 Aralık 1912.
- 182.** MAGYARDİÇYAN, Kerofie, 20 yaşında, Şebinkarahisar, 2. Manga, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev başlama 22 Eylül 1912.
- 183.** MAGYARDİÇYAN, Misak, 27 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.
- 184.** MALKASYAN, Vahran, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Kuyumcu, 2. Bölük 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 185.** MANUSYAN, Şmavan, 21 yaşında, Erzincan, Dokumacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev Başlama 10 Aralık 1912.
- 186.** MARDİROSYAN, Agop, 29 yaşında, Anadolu, Nalbant, Sturmitsa (Usturumca) çetesinden.

- 187.** MARDİROSYAN, Aram, 25 yaşında, Erzurum, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş 10 Aralık 1912 – 11 Nisan 1913.
- 188.** MARGOSYAN, Margos, 25 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş 2 Eylül 1912 – 11 Kasım 1912.
- 189.** MARKARYAN, Magyardiç, 40 yaşında, Erzurum, 2. Bölük, 12.Lozengrad(Kırklareli)Taburu, Göreve başlama ve bitiş 9 Şubat 1913 – 11 Nisan 1913.
- 190.** MAROOSYAN, Harutyun, 28 yaşında, Erzurum, Fırıncı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 19 Aralık 1912.
- 191.** MARTİROS, Arşak, Van, Çiftçi, Stefan Çavdarov çetesinden, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, görev bitiş 4 Mayıs 1913.
- 192.** MARTROSYAN, Onik, 20 yaşında, Bitlis, Aşçı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 18 Ekim 1912.
- 193.** MARTROSYAN, Taçat, 27 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912, 7 Kasım 1912 yaralanmış, Cesaret Haçı Madalyası.
- 194.** MATİUSYAN, Kirkor, 29 yaşında, İngiltere, Komisyoncu, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 27 Eylül 1912.
- 195.** MATİUSYAN, Minas, 26 yaşında, İzmit, Balıkçı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912. Cesaret Madalyası.
- 196.** MAHAKYAN, Mahak, 20 yaşında, Erzincan, Şoför, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 197.** MAVELYAN, Şmavan, 21 yaşında, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 198.** MELKANYAN, Viçen, 28 yaşında, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 5 Ekim 1912.
- MERDJYAN, Ohanes, 30 yaşında, Bitlis, Yemekhane işçisi, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.
- 199.** MESRAPYAN, Bohos, 19 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Yazmacı, 4. Manga, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 200.** MESRAPYAN, Vramşadu, 22 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Balıkçı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 201.** MISYARYAN, Nişan, 25 yaşında Aleksandriya (Hatay), Türkiye, Yemekhane çalışanı, 2. Bölük,12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.
- 202.** MİAJAKANYAN Amazas, 32 yaşında, Erzincan, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 203.** MİHRAN, Hadji, 25 yaşında, Adapazarı, İşçi, 3. Manga, Krum Pçelinski çetesinden.
- 204.** MİKAYLYAN, Ervant, 25 yaşında, Vize, Kahveci, 4. Manga, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.
- 205.** MİKAYLYAN, Hrant, 33 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Balıkçı, 3. Manga, 2. Bölük, 12 Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Eylül 1912.
- 206.** MİSAKYAN, Horon, 29 yaşında, Odrin (Edirne), Fırıncı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 25 Ekim 1912.

- 207.** MNATSAKANOV, Arşak Arutyunoviç, Rusya, Doktor, 10. Prilep(Prilepe) Taburu, Göreve başlama 16 Ekim 1912.
- 208.** MNATSYAGYANYAN, Onik, 20 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), 2. Bölük, 12 Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 3 Ekim 1912.
- 209.** MONİMAGYAN, Avedis, 27 yaşında, Bitlis, Aşçı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 28 Eylül 1912.
- 210.** MOVSENYAN, Agop, 25 yaşında, Bitlis, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.
- 211.** MOVSESYAN, Arsen, 22 yaşında, Erzurum, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 10 Aralık 1912 – 11 Nisan 1913.
- 212.** MOVSESYAN, Kirkor, 21 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 10 Aralık 1912.
- 213.** MURADYAN, Aslan, 25 yaşında, Van, İkamet yeri Stara Zagora (Eski Zağra), 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912, Cesaret Haçı Madalyası.
- 214.** MURADYAN, Benyamin, 23 yaşında, Muş, 2. Bölük 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 215.** MURADYAN, Manuk, 22 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 216.** MURADYAN, Toros, 37 yaşında, Divriği, Boyacı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 20 Eylül 1912, Gümüş Madalya.
- 217.** MYAGOÇAN, Mardiros, 19 yaşında, Erzurum, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 9 Şubat 1913.
- 218.** NAHABEDYAN, Takar, 38 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Tenekeci, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 219.** NAZAKİYAN, (NAZİKİYAN), Milkon, 34 yaşında, Plevne (Plevne), İşçi, 1. Bölük, 11. Syar (Serez) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 19 Eylül 1912 – 11 Aralık 1912.
- 220.** NAZAREV, Miryan Koç, 22 yaşında, Nikola Andreev'in çetesinden.
- 221.** NEGDELYAN, Garabed, 26 yaşında, Kayseri, Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 23 Eylül 1912.
- 222.** NEVSESYAN, Vartan, 32 yaşında, Ermenistan, Fıstıkçı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 223.** NIJDEH, Garekin, 27 yaşında, Nahçıvan, Erivan Bölgesi, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 16 Eylül 1912 – 10 Ağustos 1913. 18 Haziran 1913 yaralanmış, Cesaret Haçı Madalyası.
- 224.** NİŞAN, İvanes, Van, 3. Bölük, 10.Prilep (Prilepe) Taburu, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 10 Kasım 1912.
- 225.** NİŞAN, Mayan (Mayano), 13. Kukuş Taburu, doktor heyeti kararıyla 10 Kasım 1912 yılında görevi bırakmış.
- 226.** NİŞANYAN, Amayak, 23 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 27 Mart 1913 - 24 Nisan 1913.
- 227.** NİŞANYAN, Ampartsun, 40 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Demirci, 2. Bölük, 12 Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 20 Eylül 1912.

- 228.** NİŞANYAN, Polibos, 31 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12 Lozengrad (Kırklareli).
- 229.** OHANESYAN, Agop, 21 yaşında, Van, Arabacı, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 230.** OHANESYAN, Ampatsum, 25 yaşında, İzmit, Çiftçi, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 231.** OHANESYAN, Ayk, 28 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Ayakkabıcı, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 232.** OHANESYAN, Gevejik, Tsarigrad (İstanbul), Berber, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
- 233.** OHANESYAN, Minas, 22 yaşında, İzmit, Değirmenci, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Cesaret Haçı Madalyası.
- 234.** OHANESYAN, Nişan, 23 yaşında, Sivas, Çiftçi, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 235.** OHANESYAN, Ohanes, 22 yaşında, Bursa, Arabacı, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 236.** OHANESYAN, Stepan, Akşehir, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Görev başlama tarihi 29 Aralık 1912.
- 237.** OHANYAN, Toros, 22 yaşında, Afyonkarahisar, Türkiye, Yemekhane İşçisi, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 7 Ekim 1912.
- 238.** OSEP, Garabet (Arabet), 22 yaşında, Karahisar, Ayakkabıcı, 4. Bölük, 13 Kukuş Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 3 Mart 1913 – 2 Haziran 1913.
- 239.** OSEPİYAN, Agop, 20 yaşında, (Rodosto) Tekirdağ, Ayakkabıcı, 4. Bölük, 9. Veles (Köprülü) Taburu. Göreve başlama tarihi 2 Ekim 1912.
- 240.** OSKANYAN, Agop, 28 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912.
- 241.** OSKİYAN, Bedrosyan, Ermenistan, 9. Veles (Köprülü) Taburu.
- 242.** OVAKİMYAN, Mesrop, 24 yaşında, Arslanbey köyü, Ermenistan, Çiftçi, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi Aralık 1912.
- 243.** OVANES, Avidis, 30 yaşında, Tabakçı, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu. Göreve başlama ve bitiş tarihi 3 Mart 1913 – 12 Mayıs 1913.
- 244.** OVANESİYAN, Mardiros, 19 yaşında, Almalı köyü, Dobruca, Demirci, 1. Bölük, 4. Manastır Taburu, Göreve başlama ve bitiş tarihi 2 Ekim 1912 - 10 Ağustos 1913.
- 245.** OVANESYAN (OHANESYAN), Vartan, 38 yaşında, Ermenistan, 12. Kırklareli Taburu, Göreve başlama tarihi 29 Aralık 1912.
- 246.** OVSEP, Nişan, Malkara, 3. Bölük, 3. Solun (Selanik) Gönüllü Taburu. Göreve başlama tarihi 8 Aralık 1912, Cesaret Madalyası.
- 247.** PARGAMYAN, Mikael, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama ve bitiş tarihi 25 Eylül 1912 – 20 Kasım 1912.
- 248.** PEHLİVANYAN, Ayk, 21 yaşında, İzmit, Türkiye, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.
- 249.** PİPERYAN, Sarkis, 26 yaşında, Adapazarı, Türkiye, İkamet yeri Ruse (Ruşuk), Fırıncı, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

250. PORTOKALYAN, Garabed, 33 yaşında, Adapazarı, İkamet yeri Varna, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 14 Ekim 1912.

251. PORYASYAN, Kirakos, 32 yaşında, Tokat, Çiftçi -Ayakkabıcı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmış, Cesaret Haçı Madalyası.

252. SAHAGYAN, Daniel, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 22 Eylül 1912. Hastalık nedeni ile 4 Kasım 1912'de görevine son verilmiş.

253. SAHAGYAN, Kandil, 23 yaşında, Muş, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912.

254. SALDJİYAN, Saak, 20 yaşında, Dedeğaç, Berber, 1. Bölük, 14. Voden (Karacaova) Taburu.

255. SANOSYAN, Aleksan, 22 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), İkamet yeri Varna, Lambacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.

256. SANOSYAN, Ayk, 24 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), İkamet yeri Varna, Yazmacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu. Göreve başlama tarihi 7 Ekim 1912.

257. SARAFYAN, Garabed, 27 yaşında, Muş, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

258. SARAFYAN, Ohanes, 22 yaşında, Divriği, Dökümcü, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

259. SARAFYAN, Onik, 25 yaşında, Divriği, Çiftçi, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

260. SARAYBOYADJİYAN, Ervant, 24 yaşında, Sivas, Yemekhane çalışanı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

261. SARKİSYAN, Agop, 21 yaşında, Ermenistan, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.

262. SARKİSYAN, Leon, 28 yaşında, Şebinkarahisar, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli)Taburu.

263. SARKİSYAN, Melkon, 23 yaşında, Sivas, Demirci, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 10 Kasım 1912.

264. SİMONYAN, Artin, 25 yaşında, Bitlis, Dokumacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 5 Ekim 1912.

265. SİMONYAN, Manuk, 24 yaşında, Muş, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 25 Eylül 1912.

266. SİMONYAN, Takvor, 33 yaşında, Smirna (İzmir), Marangoz, Gotse Birdarov'un çetesinden.

267. SİONYAN, Rupen (Ruten), 22 yaşında, Bursa, İkamet yeri Varna, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 9 Eylül 1912.

268. SUKİYAS, Agop, 20 (22) yaşında, Karahisar, Çiftçi -Arabacı, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş tarihi 4 Mayıs 1913.

269. SULTANYAN, Ardaş, 25 yaşında, Van, Boyacı, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 29 Eylül 1912, Gümüş Madalya.

270. ŞALDJİYAN, Saak (Sahak), 21 yaşında, Dedeğaç, Berber, Gevveli çetesinden.

- 271.** ŞİKOYAN, Agop, 29 yaşında, Van, İkamet yeri Varna, Antikacı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 272.** ŞİMANİN, Takvor, 33 yaşında, Smirna (İzmir), Marangoz, 13. Kukuş Taburu, Görev başlama ve bitiş 3 Mart 1913 – 26 Nisan 1913.
- 273.** TABELYAN, Galus, 30 yaşında, Romanya, Tüccar, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
- 274.** TİCİYAN, Kevork, 24 yaşında, Akşehir, Saatçi, 2 .Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 19 Ekim 1912.
- 275.** TOMASYAN, Ervant, 24 yaşında, Tsarigrad (İstanbul), Demirci, 2. Bölük, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 22 Eylül 1912.
- 276.** TOMASYAN, Gaspar, 23 yaşında, Erzurum, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama tarihi 3 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de yaralanmış, Cesaret Haçı Madalyası.
- 277.** UZUNYAN, Abram, 28 yaşında, Taş yontmacı, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 278.** UZUNYAN(Ozanyan), Antranik Tir, 45 yaşında, Şebinkarahisar, 12.Lozengrad (Kırklareli Taburu), Cesaret Haçı Madalyası.
- 279.** VARTANYAN, Agop, 28 yaşında, Van, Çiftçi, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 280.** YAHAYA, Antranik, 20 yaşında, Adapazarı, Türkiye, Çiftçi, 4. Bölük, 13. Kukuş Taburu, Görev bitiş tarihi 16 Mayıs 1913.
- 281.** ZARABYAN, Agop, 26 yaşında, Divriği, 2. Bölük, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu, Göreve başlama 16 Eylül 1912, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
- 282.** ZAREHYAN, Mardiros, 19 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 2. Manga, 12.Lozengrad (Kırklareli) Taburu.
- 283.** ZARİYA, Negos, 20 yaşında, Rodosto (Tekirdağ), Ayakkabıcı, 3. Bölük, 9. Veles(Köprülü) Taburu, göreve başlama 7 Ekim 1912, 7 Kasım 1912'de öldürülmüş.
- 284.** ZARMANYAN, İeriya, 24 yaşında, Malatya, Çiftçi, 2. Manga, 12. Lozengrad (Kırklareli) Taburu.²⁶

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nde Rusya karşısındaki mağlubiyeti sonucunda imzalanan Ayastefanos Antlaşması ile Balkan Yarımadası'nın büyük bir bölümünü kapsayan bir Bulgar Prensiği kurulmuştur. Berlin Antlaşması ile Ayastefanos'un ağır şartları hafifletilmiş, Makedonya Osmanlı Devleti'ne iade edilerek Doğu Rumeli vilayeti kurulmuştur. Makedonya ve Trakya bölgesi üzerindeki isteklerinden vazgeçmeyen Bulgarlar hemen Berlin sonrası, Edirne vilayeti ve özellikle Makedonya bölgesinde kanlı çete eylemlerine girişmiştir. Eli kanlı çeteci ve komitacılara en büyük desteği Bulgar ordusu subayları vermiştir. Büyük Bulgaristan'ı tekrar kurma hayali içindeki Bulgaristan, bu fırsatı I. Balkan Savaşı ile yakalamıştır. 8 Ekim 1912'de Bulgaristan ve müttefikleri Karadağ, Sırbistan ve Yunanistan Osmanlı Devleti'ne saldırmıştır.

²⁶ Makedono-Odrinskoto Opişçenie...**a.g.e.**, s. 11-825.

Balkan Devletleri'nin Osmanlı'ya savaş ilan edeceğinin kesinleşmesinden sonra Anadolu'da pek çok kanlı eylemlere imza atmış Ermeni çete başı Antranik Ozanyan başkanlığında yüzlerce Anadolu Ermeni'si de Bulgar genelkurmayına müracaat ederek, Türklere karşı Bulgar ordusu ile beraber çarpışmak istediklerini iletmıştır. Bulgar ordusu kendi bünyesinde bir Ermeni taburu oluşturmuştur. Savaşta, Bulgar ordusu tarafından hazırlanan farklı tabur ve çetelerde de Ermeniler görev almıştır. Ermeniler, özellikle savaşın doğu bölgelerindeki çarpışmalarda Bulgar ordusuna büyük hizmetlerde bulunmuştur. Ermenilerin bu hizmetlerini karşılıksız bırakmayan Bulgaristan, savaş sonrası kendilerine Bulgar tebaalığı vermiştir.

KAYNAKÇA

- AGAYAN Tsatur, "Armenskata Rota v Osvoboditelnite Boeve na Bilgarskiya Narod", **İstoriçeski Pregled**, S. 3, Sofiya 1979.
- Armenskata Rota v Osvoboditelnata Borba**, Haskovo 1914.
- Bilgarski Dobrovolets**, S.3, Mart 1938.
- GİNÇEV Georgi, "Çujdentsite v Bilgarskata Armiya Prez Balkanskata Voyna 1912-1913", **Voенno-İstoriçeski Sbornik**, S.4, Ministerstvo na Otbranata-Generalen Ştab Yay., Sofiya 1982.
- GOTSEV Dimitir, **Natsionalno-Osvoboditelnata Borba v Makedoniya (1912-1915)**, Bilgarska Akademiya na Naukite Yay., Sofiya 1981.
- İLİEV İliya, **Armenskata Dobrovoçeska Rota v Balkanskata Voyna**, Voенno İzdatelstvo Yay., Sofiya 1998.
- Makedono-Odrinskoto Opilçenie (1912-1913), Liçen Sıstav po Dokumenti na Direktsiya Tsentralen Voenen Arhiv**, C.9, Arhivni Spravoçnitsi Yay., Sofiya 2007.
- Natsionalnoosvoboditelnite Borbi na Bilgarite ot Makedoniya i Odrinska Trakiya Prez Balkanskata Voyna 1912-1913**, Ministerstvo na Otbranata Sv. Georgi Pobedonosets Yay., Sofiya 1994.
- TRAYANOV Todor, **Garekin Nijdeh-Poet na Duha i Ritsar na Sabiyata**, Sofiya 1993.
- VLAHOV Tuşe, **Kriza v Bilgaro-Turskite Otnoşeniya (1895-1908)**, Bilgarska Akademiya na Naukite Yay., Sofiya 1977.
- , "Tursko-Bilgarskite Otnoşeniya Prez 1913-1915", **İstoriçeski Pregled**, S.1, Sofya 1955.